

REFERAT By- og Miljøudvalget 2018-21 d. 18-02-2019

Mødedato Mandag d. 18. februar 2019 kl. 18:30

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Orientering om etablering af 200 bilparkeringspladser i 2018.....	4
Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen og kommunalbestyrelsesmedlem Pernille	6
Forlængelse af Affalds- og Ressourceplan 2014-2018.....	9
Høring - Forslag til Spildevandsplan 2018 - Københavns kommune.....	12
Forslag til lokalplan 226 Bevarende lokalplan for Svømmehalskvarteret og kommuneplantillæg 13.	14
Planlægning af studietur for KFU og BMU 2019.....	16
Tilbagelægning af ruten på Frederiksbergbus linje 72.....	18
Miljømæssige forhold i bred forstand i forbindelse med etablering og drift af kunstgræsbaner.....	20
Finsensvej 15, Etablering af studieboliger.....	27

Punkt 72: Meddelelser

00.22.04-P35-8-18

Sagsfremstilling

a. Dialogmøde om det fælles grundlag for Allégade

I 2017 var borgere, virksomheder, foreninger og brugere af Allégade med til at udforme et fælles grundlag for udvikling af Allégade. Dette er blevet til en plakat med visioner og mulige handlinger for den videre proces. Kommunalbestyrelsen har efterfølgende afsat midler til indsatser, der styrker gadens unikke identitet.

Som afrunding for arbejdet med det fælles grundlag afholdes der dialogmøder, hvor kommunen vil formidle resultater og fortælle om den videre proces. Efterfølgende vil initiativtagerne til den nye forening ”Allégades Venner” afholde stiftende generalforsamling.

Dialogmødet finder sted onsdag den 6. marts 2019 kl. 17.30-21.00 og holdes på Allégade 10.

b. Praksis/mulighed for partiel udskiftning af fliser, hvis kun få fliser er knækkede/skæve

Udvalget bad på sit møde den 19. november 2018 i forbindelse med forvaltningens indstilling om Disponering af pulje til fortovsrenovering 2019 om et meddelelsespunkt, der redegør for praksis/mulighed for partiel udskiftning af fliser, hvis kun få fliser er knækkede/skæve.

Forvaltningen vurderer løbende tilstanden af kommunens fortove. Nedslidning af fortovsbelægninger viser sig blandt andet ved, at fliserne begynder at nedbryde og knækker, at der danner sig opspring eller lunger med risiko for falduheld .

Tilstandsvurderingen danner udgangspunkt for prioriteringen af midlerne til fortovsrenovering. For så vidt angår den årlige almindelige renovering, er det forvaltningens praksis, at de mest slidte fortove fortovsrenoveres først, således at fortovskapitalen bevares bedst muligt.

Enkelte knækkede fliser samt kortere strækninger med knækkede fliser, der udgør en potentiel risiko, eller hvor der er konstateret uheld, bliver udbedret løbende via midlerne til akut og løbende vedligeholdelse.

Knækkede fliser, som ligger plant med fortovet, og således ikke udgør en risiko, udskiftes ikke akut. Udskiftningen her afhænger af den generelle tilstand af fortovet, og indgår i prioriteringen af den almindelige årlige renovering.

I visse situationer bliver der udført fortovsrenovering før udlægning af nyt slidlag. Dette gælder særligt, hvor lysningen på kantstenene er for lav i forhold til asfaldudlægningen. Dette var blandt andet tilfældet ved C.F. Richs Vej mellem rundkørslen og Femte Juni.

Der blev i 2009 foretaget en beregning af udgifterne, hvis alle knækkede fliser på kommunens fortove skulle udskiftes, herunder også de, der ikke udgør en potentiel risiko. Det blev på det tidspunkt anslået, at udskiftning af alle knækkede fliser på én gang vil koste skønsmæssigt ca. 16 mio. kr., hvilket i dagens priser formentlig vil beløbe sig til ca. 18. mio. kr.

På særligt udsatte steder etableres fortove med ekstra tykke fliser. Det gælder overkørsler og den inderste rækker fliser på steder, hvor biler holder parkeret delvist på fortov. Selv disse fliser kan imidlertid ikke modstå hyppig belastning fra tunge køretøjer henstillede containere og stilladser.

Udvalget bad om en sag om praksis for udskiftning af knækkede fliser.

Punkt 73: Orientering om etablering af 200 bilparkeringspladser i 2018

05.09.00-G01-37-17

Resume

Der er i 2018 etableret 229 nye bilparkeringspladser på Frederiksberg. Sagen giver udvalget en orientering om, hvor pladserne er etableret.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog orienteringen om etablering af 200 bilparkeringspladser i 2018 til efterretning.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at orienteringen om etablering af 200 bilparkeringspladser i 2018 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budget 2018 blev det vedtaget, at der i 2018 skulle etableres 200 nye bilparkeringspladser. Der er i 2018 etableret 229 nye bilparkeringspladser, så målet er nået.

Nedenstående tabel viser, hvor bilparkeringspladserne er etableret.

Vejnavn	Nye bilparkeringspladser
Allégade	15
Bispeengen	32
Gammel Kongevej	11
Grundtvigsvej	17
Holger Danskes Vej	37
Jakob Dannefærds Vej	1
Langelandsvej, Bentzonsvej og Thurøvej	88
N. Jespersens Vej	2
Nordre Fasanvej	2
Prinsesse Maries Allé	1
Sankt Thomas Allé	18
Smallegade	5
Samlet	229

Parkeringspladserne på Allégade, Bispeengen og Smallegade er etableret i forbindelse med etableringen af nyt slidlag på vejene. På Gammel Kongevej er parkeringspladserne tilvejebragt samtidig med Frederiksberg Forsynings renoveringsarbejde, mens det på Holger Danskes Vej og Sankt Thomas Allé er sket i koordinering med klimaprojekter. De øvrige bilparkeringspladser er mindre projekter eller Grundtvigsvej, hvor bilparkeringspladserne er blevet genetableret efter at have været nedlagt i mere end 1 år.

Det er ligeledes besluttet, at der i 2019 skal etableres 200 nye bilparkeringspladser. Disponeringen af disse pladser forelægges udvalget i begyndelsen af marts.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at etableringen af de 229 nye bilparkeringspladser har bidraget til at opfylde kommunens målsætning om, at det skal være lettere at finde en parkeringsplads.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget

ML/BR.

Punkt 74: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen og kommunalbestyrelsesmedlem Pernille Frahm om indsats mod lysforurening på Frederiksberg

09.00.00-G01-6-17

Resume

Rådmand Balder Mørk Andersen og kommunalbestyrelsesmedlem Pernille Frahm har stillet forslag om, at kommunen igangsætter en indsats mod lysforurening på Frederiksberg. Etablering af offentlige belysningsanlæg på Frederiksberg sker i henhold til den af Kommunalbestyrelsen vedtagne Belysningsstrategi for Frederiksberg Kommune. En målsætning i Belysningsstrategien foreskriver, at unødvendig spredning af lys skal minimeres. Renovering af ældre lysanlæg og etablering af nye sker derfor uden unødvendig spredning af lys. Omfanget af lysforurening fra private arealer er ikke registreret, men By- og Miljøområdet vurderer umiddelbart, at der for nuværende gøres tilstrækkeligt for at tilstræbe minimering af lysforurening i kommunen.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at oversende forslaget om, at kommunen igangsætter en indsats mod lysforurening på Frederiksberg til budgetforhandlingerne.

Udvalget anmodede desuden om, at der i kommunens nyhedsbrev til erhvervslivet opfordres til at begrænse unødvendig belysning, og at ejer kontaktes i konkrete sager, hvor der er konstateret lysgener.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, hvorvidt kommunen igangsætter en indsats mod lysforurening på Frederiksberg.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 24. september 2018 sagen efter drøftelse, idet forvaltningen blev anmodet om at arrangere en besigtigelse.

By- og Miljøudvalget har efterfølgende været på en fællesbesigtigelse med forvaltningen den 28. januar 2019, hvor der var lejlighed til at vurdere niveauet af lysforurening forskellige steder på Frederiksberg.

Forvaltningen vurderer umiddelbart, at et overordnet indtryk fra besigtigelsen var, at der generelt ikke forekommer lysforurening i alvorlig grad. Enkelte steder kunne det dog konstateres, at der ved private ejendomme eller virksomheder kunne være potentiale for justering af belysningen ved censorstyring eller lignende.

Uhensigtsmæssig belysning fra virksomheder, butikker m.v. kan ikke reguleres via miljølovgivningen. I konkrete sager, hvor der konstateres alvorlige og vedvarende lysgener fra private virksomheder eller ejendomme, kan forvaltningen evt. forsøgs-mæssigt kontakte pågældende ejer, med henblik på rådgivning om muligheder for at nedbringe lysforurening i området.

Samlet set er det fortsat forvaltningens vurdering, at ikke er behov for at igangsætte en ny indsats mod lysforurening.

Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 5. marts 2018 sagen og anmodede om, at sagen blev behandlet i Erhvervsrådet.

By- og Miljøområdet oplyser, at Erhvervsrådet på møde den 19. juni 2018 har drøftet sagen:

Erhvervsrådet konstaterede, at virksomhederne generelt allerede har fokus på og incitament til at undgå lysforurening, ligesom mange virksomheder kan have brug for lys om natten til f.eks. rengøring.

Erhvervsrådet opfordrede til, at borgere retter henvendelse til Frederiksberg Kommune, hvis borgeren oplever lysforurening. Det blev tillige foreslået, at Frederiksberg Kommune og Frederiksberg Forsyning arbejder med kommunikation overfor borgere og virksomheder om emnet f.eks. gennem Magasinet Genbrug.

By- og Miljøområdet vil på den baggrund tage kontakt til Frederiksberg Forsyning med henblik på at drøfte mulighederne for oplysning omkring lysforurening til borgere og virksomheder.

Magistraten tilbagesendte den 4. december 2017 sagen til By- og Miljøudvalget med henblik på en redegørelse for lys fra større virksomhedslokaler.

Uhensigtsmæssig belysning fra virksomheder, uddannelsesinstitutioner, butikker m.v. kan ikke umiddelbart reguleres via miljølovgivningen, men i konkrete sager, hvor der evt. kan være klager fra naboer over lysgener, eller hvis der konstateres

lysgener, der kan påvirke trafiksikkerheden, retter forvaltningen henvendelse til den pågældende virksomhed og/eller bygningsejer, med henblik på at få forholdet udbedret. I konkrete byggesager vil forvaltningen fortsat vejlede bygherrer, så belysningen etableres så hensigtsmæssig som muligt, uden gener for omgivelserne.

Forvaltningen vil fremadrettet se på mulighederne for måltrettet, at kunne regulere lysgener fra lysforurende virksomheder via lokalplanlægning. Mulighederne i planloven retter sig imidlertid alene mod udvendige forhold såsom afskærmning og lignende.

By- og Miljøområdet har ikke indgående kendskab til omfanget af lysforurening fra virksomhedslokaler på Frederiksberg, men umiddelbart vurderes forureningen at ligge på samme niveau som i tilsvarende byområder i andre kommuner, hvor der vil være enkelte virksomheder / forretninger, der har belysning, der kan være generende i området og/eller er tændte i længere tidsrum end nødvendigt.

Forvaltningen modtager ikke mange klager over generende belysning. Der kan dog lejlighedsvis komme henvendelser omkring vejbelysning, der umiddelbart søges udbedret, eller om skilte med kraftigt eller blinkende lys, hvor forvaltningen gennem sagsbehandling udsteder påbud om lovliggørelse.

Såfremt der ønskes registrering af lysforurening fra større virksomhedslokaler, uddannelsesinstitutioner, butikker m.v., vil det forde bistand fra belysningsrådgivere, der systematisk gennemgår hele kommunen. Denne registrering, samt efterfølgende kategorisering og vurdering, vil forventeligt andrage godt 100.000 kr., som By- og Miljøområdet ikke umiddelbart kan anvise finansiering af.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 28. august 2017 følgende forslag fra rådmand Balder Mørk Andersen og kommunalbestyrelsesmedlem Pernille Frahm om indsats mod lysforurening på Frederiksberg.

"SF foreslår, at kommunen igangsætter en indsats mod lysforurening på Frederiksberg.

Begrundelse:

SF ønsker med dette forslag, at kommunen gør, hvad der er muligt for selv at mindske overskydende og indtrængende menneskeskabt lys, samt for at oplyse virksomheder og borgere om, hvilken betydning lysforurening har for vores miljø, økosystemer, vores helbred og mulighed for at føle ro i aften timerne, samt helt elementært, for vores mulighed for at se stjerner på nattehimmelen.

Hvor lyset fx brænder hos en virksomhed natten lang grundet sikkerhedshensyn kan intelligent belysning overvejes som alternativ".

Bemærkninger til forslaget

På Frederiksberg etableres belysningen i byens offentlige rum ud fra en helhedsbetragtning, i en vægtning mellem energieffektivitet, funktion, æstetik og økonomi. Valget af tekniske løsninger, herunder styringssystemer, lyskilder og armaturer, tager altid udgangspunkt i denne helhedsbetragtning. De enkelte belysningsanlæg vælges og etableres i henhold til den, af Kommunalbestyrelsen, vedtagne Belysningsstrategi for Frederiksberg Kommune.

En af målsætningerne i Belysningsstrategien foreskriver netop, at unødvendig spredning af lys skal minimeres. Dette opnås bl.a. ved implementering af innovative belysningsløsninger, som intelligent belysning med interaktiv styring, der sikrer den nødvendig belysning i de pågældende områder, samtidigt med, at belysningen automatisk reduceres, når der ikke er behov for sikkerheds- eller tryghedsskabende belysning på stedet. På Frederiksberg anvendes et webbaseret styringssystem til belysningen. Systemet binder kommunens belysningsanlæg sammen og letter drift og vedligehold, samtidig med at det giver yderligere reduktion af energiforbruget og generelt reducerer belysningsniveauet, når det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Utilsigtet belysning, eller lysforurening, vil således være reduceret i det offentlige rum, men kan være forårsaget af belysning på eller fra private områder. Omfanget af lysforurening er ikke registreret på Frederiksberg, men umiddelbart vurderer By- og Miljøområdet, at der vil være en række private firmaer, der af sikkerhedshensyn har aften- og natbelysning, der kunne reduceres.

Miljølovgivningen rummer ikke mulighed for regulering af belysning i byen. Derimod vil belysning kunne reguleres via lokalplanbestemmelser, der kan indeholde bestemmelser om lysforhold.

I forbindelse med byggesager vejleder forvaltningen ofte om belysning i henhold til Belysningsstrategien – herunder belysningsniveau, lysstyring og hindring af utilsigtet belysning.

By- og Miljøområdets vurdering:

By- og Miljøområdet vurderer, at der for nuværende gøres tilstrækkeligt for at tilstræbe minimering af lysforurening i kommunen. I et intenst byområde, som på Frederiksberg, vil der som udgangspunkt ikke kunne opnås tilstrækkeligt lavt

belysningsniveau til, at nattehimlen vil kunne fremtræde stjerneklar, som det er tilfældet i det åbne landskab udenfor byerne.

En grundig kortlægning af den utilsigtede lysforurening på Frederiksberg vil fordre, at kommunen gennemgås systematisk med bistand fra belysningsrådgivere.

Økonomi

Beslutes det at gennemføre en systematisk kortlægning af lysforurening i kommunen vil det fordre rådgiverbistand for anslået 150.000 kr. - 200.000 kr.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M.
JBS/KK

Historik

Indstilling 27. november 2017, pkt. 392:

By- og Miljøområdet indstiller,
hvorvidt kommunen igangsætter en indsats mod lysforurening på Frederiksberg.

Indstilling 4. december 2017, pkt. 521:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Simon Aggesen, Nikolaj Bøgh, Karsten Lauritsen, Michael Vindfeldt og Laura Lindahl) indstiller,
at kommunen ikke igangsætter en indsats mod lysforurening på Frederiksberg.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen) stemte for.

Magistraten, 4. december 2017, pkt. 521:

Magistraten tilbagesendte sagen til By- og Miljøudvalget med henblik på en redegørelse for lys fra større virksomhedslokaler.

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 65:

By- og Miljøområdet indstiller,
hvorvidt kommunen igangsætter en indsats mod lysforurening på Frederiksberg.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 5. marts 2018, pkt. 65:

Udvalget udsatte sagen og anmodede om, at sagen blev behandlet i Erhvervsrådet.

Indstilling 24. september 2018, pkt. 322:

By- og Miljøområdet indstiller,
hvorvidt kommunen igangsætter en indsats mod lysforurening på Frederiksberg.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 24. september 2018, pkt. 322:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Punkt 75: Forlængelse af Affalds- og Ressourceplan 2014-2018

07.00.01-A00-1-18

Resume

Den nuværende Affalds- og Ressourceplan 2014-2018 er udløbet ved årsskiftet. Imidlertid foreligger der først en national affaldsplan om et års tid. Indtil der er dette nye grundlag foreslås kommunens nuværende plan forlænget, hvilket udvalget skal tage stilling til.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at Affalds- og Ressourceplan 2014-2018 forlænges, indtil der på baggrund af nationale rammer kan udarbejdes en ny kommunal plan, idet dog målsætningen for indsamlet plast til genanvendelse justeres til 60% i 2020, indtil en ny kommunal plan er vedtaget.

Udvalget anmodede om, at der samtidig med en kampagne om genanvendelse af plast gennemføres en kampagne om genanvendelse af farligt affald.

Udvalget havde bemærket sig, at den realiserede indsamling til genanvendelse af farligt affald var langt fra målsætningen, og bad forvaltningen have fokus på en revideret potentialevurdering i forbindelse med udarbejdelse af en ny AR-plan.

Udvalget tilkendegav, at man ønskede bl.a. erhvervslivet inddraget aktivt i forbindelse med udarbejdelse af den ny AR-plan.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Affalds- og Ressourceplan 2014-2018 forlænges, indtil der på baggrund af nationale rammer kan udarbejdes en ny kommunal plan.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 21. januar 2019 sagen efter drøftelse. Udvalget har anmodet forvaltningen om en vurdering af mulighederne for at sætte højere mål for plast og farligt affald i forbindelse med en 2-årig forlængelse af Affalds- og Ressourceplan 2014-2018 frem til og med 2020.

Plast

Målet for plast var 40% i 2018 og der blev i 2017 indsamlet 38% plast. Foreløbige tal tyder på, at der kun er nået 47% i 2018. De store stigninger i 2017 og 2018 hænger sammen med, at man fra juli 2017 har kunnet aflevere både hård og blød plast i beholderen til plast.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at det vil være realistisk at nå et mål på 55% plast indsamlet til genanvendelse i 2020 ved hjælp af følgende 3 indsatser:

- Øget beholderkapacitet til plast, primært ved hjælp af øget tømmehyppighed.
- Skiltning af beholderne til plast herunder udskiftning af gamle låg med forældet sorteringsvejledning. Skiltning og udskiftning af gamle låg sker løbende af hensyn til at holde omkostningsniveauet nede. Fremrykning af indsatsen vil formentlig kunne øge genanvendelsen ved at minimere tvivl om korrekt sortering.
- En kampagne, der sætter fokus på plast, i Magasin Genbrug, på GoCards og ved et brev udsendt til alle Frederiksberg borgere over 18 år, eksempelvis med borgmesteren og udvalgsformanden som afsendere

Farligt affald

Med 44% farligt affald indsamlet i 2017 er vi fortsat meget langt fra målet om 80% i 2018. Det vurderes derfor ikke at være realistisk at sætte endnu højere mål.

Den indsamlede mængde er lav til trods for, at alle på Frederiksberg har mulighed for at få en ordning, hvor farligt affald hentes ved deres bopæl.

Forvaltningen foreslår, at der gennemføres en analyse af, hvilke tiltag der vil kunne øge indsamlingen af farligt affald.

Mulige tiltag, som foreslås undersøgt nærmere er:

- Obligatorisk ordning for alle
- Fast indsamling i stedet for den nuværende bestillingsordning for etageejendomme
- En kampagne der sætter fokus på farligt affald

Notat er vedlagt.

Økonomi

Økonomien i forhold til justering af beholderkapacitet for plast er beskrevet i en særskilt sag om forsøg med plast og metal, som blev forelagt By- og Miljøudvalget den 4. februar 2019.

I øvrigt kan ovennævnte forslag gennemføres indenfor rammen af budgettet for det nuværende affaldsgebyr. Sagen har ingen konsekvenser for det skattefinansierede område.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog den 9. december 2013 Affalds- og Ressourceplan 2014-2018. Planen indeholder mål for genanvendelsen af husholdningsaffald i 2018, og et mål om at mindst 50 procent af husholdningsaffaldet genanvendes senest i 2022.

Som grundlag for kommunens udarbejdelse af en ny kommunal affalds- og ressourceplan afventes en national plan, som anlægger hovedlinier for fremtidige mål og indsatser. Den forventes først at foreligge i starten af 2020 med henblik på, at kommunens kommende plan skal vedtages senere i 2020. En række af de undersøgelser og vurderinger, som skal danne baggrund for den kommende kommunale plan, planlægges igangsat i 2019 for, at det kan nås at have en vedtaget plan i løbet af 2020.

I overgangsperioden indtil der foreligger en ny kommunal plan, foreslås den nuværende plan forlænget med forslag til nye initiativer, som medvirker til at opfylde de eksisterende mål. Som det fremgår af evaluering af den nuværende plan jf. bilag 2, mangler der endnu 10 procentpoint for at nå målet om 50 procent genanvendelse i 2022. Evalueringen af planen er udført på baggrund af de senest opgjorte tal for 2017 og opnåede indsatser til og med november 2018.

Det enkeltstående største initiativ i planperioden har været udrulning af en ny ordning for madaffald. Efter den store udrulning først på året er der i efteråret 2018 sat ca. 200 beholdere ud på ejendomme og skoler, så omtrent 85 procent af kommunens husstande deltager i ordningen. I første halvår af 2019 forsynes de resterende ejendomme og kommunale institutioner med ca. 400 beholdere. Med forbehold for enkelte ejendomme med særlige pladsudfordringer er ordningen dermed fuldt implementeret. Mængderne overstiger indtil videre forventningerne om en samlet forøgelse af genanvendelsen med 4 procentpoint.

En stor udfordring i forhold til målene i planen vedrører de indsamlede mængder af farligt affald, der ligger langt fra målet. Det foreslås, at der igangsættes en kampagne for at få større mængder farligt affald indsamlet. For plast, pap og papir har mængderne udviklet sig markant anderledes, end det var forventet, da planen blev udarbejdet. Det giver derfor bedre mening at tage bestik af, hvor der konkret observeres et behov for at ændre kapaciteten, hvilket er udmøntet i en særskilt sag.

Endelig foreslås det i tråd med planens indsatsområde om fleksibel tømning at afprøve sensorer til automatisk registrering og indmelding af beholderes fyldning. Forsøget vedrører kommunens beholdere til glas. Forsøget skal teste, om fordelene kan opnås på Frederiksberg, der blandt andet adskiller sig fra andre kommuner ved tæt bebyggelse og tidspunkter med lav fremkommelighed. På sigt kan forsøget have bredere perspektiver i forhold til feedback og adfærdspåvirkning vedrørende beholdere til glas og evt. andre affaldstyper på de enkelte ejendomme.

Af allerede truffne beslutninger med relation til Affalds- og Ressourceplan 2014-2018 kan nævnes, at kommunalbestyrelsen den 3. december 2018 har besluttet at indkøbe 15 elbiler frem til og med 2023. Beslutningen giver en effekt i forhold til minimering af støj og emissioner og indebærer en omkostning på 90 kr. pr. husstand pr. år.

Den 11. juni 2018 godkendte kommunalbestyrelsen en plan for genanvendelse og CO₂-fortrængning fra Amager Ressourcecenter. Planen indebærer, at der etableres henholdsvis et sorteringsanlæg og et biogasanlæg, som begge planlægges at være i drift fra medio 2021. Omkostningen hertil er 40 kr. pr. husstand pr. år. Beslutningsgrundlaget for sorteringsanlægget viser, at det bidrager med en øget genanvendelse

Endelig er det som led i budgetforliget for 2019 besluttet at yde en ekstra indsats vedrørende byggeaffald, hvilket også er en del af de besluttede indsatser i Affalds- og Ressourceplan 2014-2018. Effekten er blandt andet en større genanvendelse og en øget kvalitet i håndteringen af affaldet fra byggeri og nedrivning, så blandt andet PCB og andre miljøskadelige stoffer bliver sorteret fra. Det koster årligt husstandene 6 kr. i gennemsnit, mens det for virksomheder giver en merudgift på 95 kr. pr. år.

En typisk husstand i lejlighed betaler årligt ca. 1.700 kr. inkl. moms i gebyrer til kommunens håndtering af affald. Med de allerede besluttede tiltag stiger den årlige udgift alt andet lige med 136 kr. inden for de næste fem år.

Processen frem mod en ny plan er overordnet, at forberedelsen med brugerundersøgelser, sorteringsanalyser, kortlægninger og prognoser sker fra 2. kvartal 2019 med henblik på, at der gennemføres en temadrøftelse i By- og Miljøudvalget tidligst muligt i 2020. Herefter fremlægges et forslag til ny plan til politisk behandling i foråret 2020. Når

forslaget er vedtaget, skal det i offentlig høring. Tidsplanen forudsætter, at der foreligger en national affaldsplan primo 2020, og at der inden da er kommet udmeldinger om beregningsmetoder m.v.

By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

Målet for den samlede genanvendelse i den nuværende plan og hovedparten af indsatsområderne vurderes fortsat at være aktuelle. Med tilføjelse og opdatering af de foreslåede initiativer vurderes det, at den nuværende plan er en operationel ramme for affaldsplanlægningen de kommende cirka to år.

Økonomi

Sagen har ikke selvstændigt økonomiske konsekvenser. De foreslåede initiativer i den forlængede planperiode forventes realiseret inden for det eksisterende budget.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K.
CS/ON

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 21. januar 2019, pkt. 36:
By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 21. januar 2019, pkt. 36:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,
at Affalds- og Ressourceplan 2014-2018 forlænges, indtil der på baggrund af nationale rammer kan udarbejdes en ny kommunal plan.

Bilag

Bilag 1 Baggrundsnotat vedrørende højere genanvendelsesmål

Punkt 76: Høring - Forslag til Spildevandsplan 2018 - Københavns kommune

06.00.05-G01-2-16

Resume

Københavns Kommune har sendt Forslag til Spildevandsplan 2018 i høring frem til 28. februar. Planen fastsætter mål og sigtelinjer for blandt andet afkobling af regnvand fra fælleskloakken og sigtelinjer for kloakens serviceniveau, samt krav og ønsker om vandkvalitet og badevandskvalitet i i Kalveboderne og Havnen. Målene har betydning for Frederiksberg Kommunes spildevandsplanlægning og aktiviteter udført af forsyningsselskabet Frederiksberg Kloak A/S. By- og Miljøudvalget skal tage stilling til høringsvaret.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog at godkende hørings svar til Københavns Kommunes Forslag til Spildevandsplan 2018.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at hørings svar til Københavns Kommunes "Forslag til Spildevandsplan 2018" godkendes.

Sagsfremstilling

Københavns Kommune har sendt "Forslag til Spildevandsplan 2018" i høring med høringsfrist 28. februar 2019. Planen kan ses på <https://blivhoert.kk.dk/hoering/forslag-til-spildevandsplan-2018>. Planen dækker perioden 2018-2028 og opsætter mål og indsatser for planperioden og sigtelinjer for udviklingen for området frem mod 2050. Planen er på en række områder også af betydning for Frederiksberg Kommunes spildevandsplanlægning og kommunens forsyningsselskab Frederiksberg Kloak A/S.

By-, Kultur-, og Miljøområdet har til brug for høringsvaret udarbejdet nedenstående oversigt over centrale mål, strategier og indsatser i Københavns Kommunes Forslag til Spildevandsplan 2018. Frederiksberg Kommunes Forslag til Spildevandsplan 2019-2031, som udarbejdes i samarbejde med Frederiksberg Kloak A/S, forventes forelagt udvalget snarest - primo marts 2019. By-, Kultur-, og Miljøområdet skal anføre, at der generelt forventes god overensstemmelse mellem de to kommuners mål og strategier etc. De overordnede strategier er helt sammenfaldende, og evt. forskelle i målfastsættelse er ikke nødvendigvis udtryk for et andet mål på Frederiksberg, men udtryk for at der Frederiksbergs kommende spildevandsplan forslås en "mellemfase", hvor forholdene nærmere undersøges, inden endelig målfastsættelse sker.

Mål/Strategi/Indsats	Københavns Kommune: Forslag til Spildevandsplan 2018
Eksisterende gamle fællessystem	Ikke udbygges (udvides) Evt. "flaskehalse" forebygges
Afkobling regnvand	Mål/sigtelinje om 50% afkobling (2050), 25% i tilknytning til skybrudsprojekter, 25% ved separering i udvalgte byområder
Serviceniveau (Serviceniveauet er et udtryk for, hvor ofte spildevandsvandet må stuve/stige op til terrænniveau i kloakken)	10 år ved nyanlæg. Der arbejdes for, at serviceniveauet i eksisterende system frem mod 2050 forbedres således, at der i fælleskloakerede område højst kun må ske opstuvning til terræn hvert 10 år.
Vandkvalitet og rensning af spildevand	BIOFOS indsatser om reduktion af bypass (spildevand der ledes udenom renseanlægget ved kraftige regnhændeler og dermed ikke renses) med 80-90% og reduktion af kvælstof, som anført i BIOFOS plan 2025 understøttes. EU

vandområdeplaner (særligt om kvælstofreduktion) skal opfyldes.

Badevandskvalitet	Mål om badevandskvalitet blandt andet i Havnen. Særlige indsatser i relation til begrænsning af overløb, særligt ved Kalveboderne (Ny Valby Strandpark) og Havnen (Frederiksholm kanal), hvor Frederiksberg spildevand bidrager, prioriteres højt.
Fælles spildevandsplanlægning	Generelle ønsker om mere fælles spildevandsplanlægning.

By-, Kultur- og Miljøområdet skal til overnævnte anføre, at der er ikke konkret viden om omkostningerne ved at opnå et fuldt 10 års serviceniveau i hele byen, ligesom fordele i forhold til reduktion af f.eks. skadesomkostninger ved opstuvning af kloakvand heller ikke er kendt. Udgifterne hertil vil dog være betydelige og kan med betydelig usikkerhed anslås til 1-2 mia. kr. alene for Frederiksberg. Umiddelbart vil Københavns Kommune naturligt kunne have et højt mål for afkobling, da en stor del af Københavns Kommune er kystnært, og afkobling derfor her er teknisk lettere og billigere end f.eks. på Frederiksberg. Forbedring af badevandskvaliteten, som hvis det som skal ske over en kort årrække, vil betyde anlæg af store forsinkelsesbassiner. Udgifterne hertil er ikke kendt, men anslås til ca. 1 mia. kr., hvor Frederiksberg Kloak A/S evt. andel vil udgøre ca. 35%. En anden og måske billigere måde at opnå badevandskvalitet er at lave afkobling opstrøms i oplandet, men så vil effekten være "langsommere", da afkobling af (mange) ejendomme tager tid.

By-, Kultur-, og Miljøområdet har på den baggrund, i samarbejde med Frederiksberg Forsyning A/S, udarbejdet det vedlagte høringssvar, indeholdende:

Det anføres i høringssvaret, at Frederiksberg Kommune generelt er positivt indstillede overfor planen, som er i god overensstemmelse med Frederiksberg Kommunes planer på området. Den helt overordnede strategi om ikke længere at satse på udbygning af det nuværende fællessystem, men i stedet satse på afkobling af regnvand fra fælleskloakken, er således helt sammenfaldende for de to kommuner. Københavns Kommunes mål og sigtelinjer om afkobling og bedre "serviceniveau" under regn frem mod 2050 vil være meget omkostningsfulde at nå. Der peges derfor i høringssvaret på vigtigheden af også at inddrage samfundsøkonomiske hensyn (f.eks. via en forudgående analyse) inden endelig målfastsættelse, således at den rigtige balance mellem miljø og økonomi opnås ved realiseringen.

De statslige vandområdeplaner og Københavns Vandhandleplan fastsætter mål for vandkvaliteten - og ønsker om bedre badevandskvalitet ved Kalveboderne og Havnen, hvortil det frederiksbergske spildevandssystem udleder. I planen fastsætter Københavns Kommune, at HOFOR skal gennemføre en indsats tidligt i planperioden for at reducere udledningerne. Begge steder vil løsninger kræve betydelige medinvesteringer fra Frederiksberg Kloak A/S. I høringssvaret anføres der et ønske om, at undersøge behovet nærmere, inden en konkret beslutning og løsning fastlægges.

Københavns Kommune efterlyser i sin plan et øget samarbejde på spildevandsplanlægningsområdet i Hovedstaden. Dette anføres i høringssvaret at være helt i overensstemmelse med Frederiksberg Kommunes strategier. De nyelige overvejelser om flytning af BIOFOS rensningsanlæg til Avedøre Holme aktualiserer yderligere dette.

Endelig vil der være behov for forsat samarbejde mellem kommunerne og forsyningselskaberne ved dimensionering af det fælles skybrudssystem og ved Københavns kommunes ønsker om kloakering af en enkelt Kolonihaveforening, som er beliggende henover de to bygrænser.

Økonomi

Høringssvaret har ikke økonomiske konsekvenser. Evt. betydning af Københavns Kommunens Forslag til Spildevandsplan 2018 for Frederiksberg - er beskrevet i kommende sag - Forslag til Spildevandsplan 2018-2031

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget
CS/NKJ

Bilag

Høring KK plan

Punkt 77: Forslag til lokalplan 226 Bevarende lokalplan for Svømmehalskvarteret og kommuneplantillæg 13

01.02.05-P16-14-18

Resume

By- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om forslag til lokalplan 226 Bevarende lokalplan for Svømmehalskvarteret og Tillæg 13 til Kommuneplan 2017 kan godkendes og sendes i offentlig høring. Baggrunden for udarbejdelsen af lokalplanen er, at By- og Miljøudvalget i en konkret sag nedlagde et forbud mod konvertering fra erhverv til bolig efter planlovens § 14. Forslaget til lokalplan er en revideret version af den gældende bevarende lokalplan for området. Den reviderede version sikrer den fortsatte anvendelse til erhverv i de stueetager, hvor der i dag er erhverv i Svømmehalskvarteret. Kommuneplantillæget muliggør kontor- og serviceerhverv uden for den eksisterende struktur i området.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at forslag til Lokalplan 226 Bevarende lokalplan for Svømmehalskvarteret og Tillæg 13 til Kommuneplan 2017 vedtages og offentliggøres i en periode på 8 uger, idet det præciseres at anvendelsen også omfatter cafeer og restauranter,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering,
3. at der afholdes åbent hus i høringsperioden.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at forslag til lokalplan 226 Bevarende lokalplan for Svømmehalskvarteret og Tillæg 13 til Kommuneplan 2017 vedtages og offentliggøres i en periode på 8 uger,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering,
3. at der afholdes åbent hus i høringsperioden.

Sagsfremstilling

Svømmehalskvarteret er i dag omfattet af Lokalplan 189 Bevarende lokalplan for Svømmehalskvarteret. Lokalplanen sikrer bevaring af den bevaringsværdige bebyggelse og har sammen med den tidligere lokalplan muliggjort den omfattende byfornyelse, der har fundet sted i området. Derudover er områdefornyelsen Svømmehalskvarteret Vest ved at blive afsluttet med anlæggelsen af Langelands Plads. Under Langelands Plads er der ved at blive anlagt et underjordisk parkeringsanlæg.

Baggrunden for udarbejdelsen af lokalplanen er, at By- og Miljøudvalget i en konkret sag nedlagde et forbud mod konvertering fra erhverv til bolig efter planlovens § 14. Den konkrete sag omhandler den tidligere Roxy Kro på Holger Danskes Vej. Når der nedlægges et forbud efter planlovens § 14 skal kommunen inden for et år offentliggøre et forslag til lokalplan.

Forslaget til lokalplan 226 er en revideret version af den gældende bevarende lokalplan 189 for området. I forslaget til lokalplan er de stueetager, hvor der i dag er erhverv uden for strøggaderne, blevet udlagt til erhverv i form af kontor- og serviceerhverv og mindre butikker. Der vil i disse stueetager ikke kunne indrettes bolig. Der udlægges i lokalplanen ca. 40 antal stueetager til mindre kontor og serviceerhverv samt butikker. Disse udvalgte erhvervsetager ligger fordelt i kvarteret og kan aflæses på lokalplanens kortbilag 2.

Mange af kvarterets mindre erhverv er desuden placeret i kælder- og parterreetage. I kælder- og parterreetager kan der indrettes erhverv. Derudover kan kældre indrettes til fælles formål for bygningens beboere, men der kan ikke indrettes bolig i kældre, hvorfor der med nærværende lokalplan ikke fastholdes erhverv i kælder og parterre.

Områderne langs strøggaderne Godthåbsvej og Falkoner Allé udlægges til blandede byfunktioner, som i den eksisterende lokalplan. Begge strøggader er en del af detailhandelsstrukturen og er allerede reguleret af lokalplan 115. For disse områder må der i facadebebyggelsens nederste etage kun indrettes til detailhandel, særligt publikumsorienterede serviceerhverv, cafeer og restauranter, forlystelser og kulturelle aktiviteter.

Forslaget til lokalplan 226 bevarer således den eksisterende anvendelse til erhverv i stueetagen.

Kommuneplan 2017 giver med de nuværende rammer ikke mulighed for at udlægge kontor- og serviceerhverv samt cafeer og restauranter udenfor strøggaderne Godthåbsvej, Falkoner Allé, Nordre Fasanvej samt Nylandsvej. En større del af lokalplanområdet er udlagt som boligområde og ligger derfor udenfor strøggaderne og bymidten, hvorfor det har været

nødvendigt at ændre flere kommuneplanrammer for at fastholde kontor- og serviceerhverv i området. Tillæg 13 til Kommuneplan 2017 ændrer derfor rammeområde 5.B.1 Svømmehalskvarteret og 1.B.1 Nordre Fasanvej/Nyelandsvej, så der i en lokalplan kan fastholdes stueetager, hvor der er kontor- og serviceerhverv eller caféer og restauranter i boligområdet.

Mindre butikker kan i følge kommuneplan 2017 allerede etableres udenfor detailhandelsstrukturens strøggader, såfremt de tjener til lokalområdets daglige forsyning eller indrettes til salg af egne produkter. Det har derfor ikke været nødvendigt at ændre kommuneplanens rammer for detailhandel.

Forslaget til lokalplan 226 er, udover udlægget til erhverv i stueetager, opdateret på en række områder. For at sikre de bevaringsværdige træer i området har forvaltningen udpeget hvilke private og offentlige træer i området, der er bevaringsværdige og indført dem på lokalplanens kortbilag 1. Ligeledes er altanmanualen, som bilag til lokalplanen, blevet erstattet af den reviderede altanmanual fra 2018. Samtidig indeholder lokalplanen en mere detaljeret beskrivelse af detailhandelen i området, hvor der fastsættes udlæg for området og maksimaler størrelser for butikker.

Derudover er der foretaget mindre opdateringer i forhold til ændret lovgivning og en række tilpasninger af mere redaktionel karakter. Væsentlige ændringer fremgår af ændringsskemaet som er vedlagt som bilag.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at forslaget til lokalplan 226 og kommuneplantillæg 13 sikrer anvendelsen til erhverv og butikker i Svømmehalskvarterets boligområde, således at kvarteret kan vedblive at være ligeså velfungerende som i dag. Det vurderes, at butiks- og caféliv centrerer langs center- og bydelsstrøgene, som kommuneplanen foreskriver, samtidig med at den lokale butik eller den mindre erhvervsdrivende i boligområdet fastholdes. By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer overordnet, at Svømmehalskvarteret med nærværende lokalplan bevares som et homogent område og som et spændende og varieret sted at bo og færdes i.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K.
JD/AT/MJ

Bilag

Lokalplanforslag 226 for svømmehalskvarteret_07022019

Forslag til Kommuneplantillæg 13_05022019

Miljøscreeningsskema Forslag til Kptillæg 13 og lokalplan 226

Ændringsskema_05022019

Punkt 78: Planlægning af studietur for KFU og BMU 2019

00.05.00-G20-1-19

Resume

Kultur- og Fritidsudvalget anmodede på mødet den 30. april 2018 forvaltningen om at udarbejde et oplæg til studietur til Leuwarden/Amsterdam i efteråret 2018 - bl.a. som optakt til det efterfølgende arbejde med en ny Kultur- og Fritidspolitik. Efterfølgende blev planlægningen af studieturen stoppet med henvisning til kommunens arbejde med Budget 2019. Arbejdet med tilrettelæggelsen af studieturen blev genoptaget i det sene efterår 2019 og med sammenlægningen af Kultur- og Fritidsafdelingen i det nye By- Kultur- og Miljøområde, har forvaltningen nu fået udarbejdet et samlet programoplæg til en fælles studietur til Amsterdam og Utrecht for By- og Miljøudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget. Studieturen foreslås afholdt i det tidlige efterår 2019 (uge 37-40).

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Ruben Kidde, Balder Mørk Andersen og Gunvor Wibroe) vedtog,

1. at forvaltningen arbejder videre med en fælles studietur for By- og Miljøudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget fra mandag den 9. til onsdag den 11. september 2019,
2. at destinationen for studieturen bliver Amsterdam/Utrecht, og
3. fokusområderne og det konkrete programforslag for studieturen.

Et mindretal (Thyge Enevoldsen) tog forbehold, idet Enhedslisten ønsker det faglige indhold uddybet.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at forvaltningen arbejder videre med en fælles studietur for By- og Miljøudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget fra tirsdag til fredag i uge 37-40 2019,
2. at destinationen for studieturen bliver Amsterdam/Utrecht,
3. at fokusområderne og det konkrete programforslag for studieturen drøftes.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har i samarbejde med COWI udarbejdet et programforslag til en fælles studietur for By- og Miljøudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget til Amsterdam og Utrecht i Holland. På grund af det kommende folketingsvalg foreslås studieturen afholdt i det tidlige efterår 2019 - mere konkret i uge 37-40. Det bemærkes, at der i det udarbejdede programforslag står angivet, at studieturen skal afholdes i april 2018. Der er lagt op til, at studieturen skal vare i tre dage med afrejse tirsdag aften og hjemrejse fredag eftermiddag.

Fokus for programforslaget er samspillet mellem kultur, vækst og erhverv i byudviklingen. Turen er således tænkt til at give udvalgene inspiration til at sammentænke kultur og erhverv i byudviklingsprojekterne på Frederiksberg, og give et fælles billede på, hvordan de tre områder i endnu højere grad kan udvikles sammen. Derudover fokuserer programforslaget på at give inspiration til byomdannelsesområder, hvor kulturarven er bragt i spil - bl.a. set i relation til arbejdet med Frederiksberg hospitalsgrunden. Endelig har programforslaget fokus på bæreygtighed. Der er lagt op til, at størsteparten af turene sker fælles, men der er indlagt enkelte ture, hvor udvalgene kan splitte sig i to grupper.

Amsterdam og Utrecht er meget forskellige og er derfor valgt i kombination:

- Amsterdam (850.000 indbyggere i byen, 2,4 mio. kr. i metropolområdet)

Hollands hovedstad og landets største by. Amsterdam har gennem århundreder været et internationalt centrum for handel og kultur, og har et stærkt brand som et godt sted at bo og besøge - i lighed med Frederiksberg/København.

- Utrecht (340.000 indbyggere)

Hollands 4. største by beliggende 30 km syd for Amsterdam. Byen er kendt for at skabe vækst gennem innovativ og strategisk byledelse med en langsigtet tilgang, der har et stort fokus på innovation, viden og kultur. Utrecht er universitetsby og kendetegnet ved et meget rigt kulturliv, som i Holland kun er overgået af Amsterdam. Der er adskillige teatre og kunstgallerier, og der afholdes en række forskellige musik- og filmfestivaler.

Grunden til at Leuwarden er fravalgt og Utrecht valgt i stedet er dels, at Leuwarden var særlig interessant i 2018, da den var europæisk kulturby, dels at Utrecht er særlig interessant i et frederiksbergsk byudviklingsperspektiv som følge af dens

karakter af vidensby og dens kulturelle profil. Det bemærkes, at COWI i det nye programoplæg tillige har medtaget Rotterdam som alternativ, men at forvaltningen anbefaler kombinationen Amsterdam-Utrecht.

COWI's programoplæg er vedlagt som bilag til sagen, og i dette kan ses de mere konkrete turforslag. Udvalgene bedes drøfte fokusområderne og programforslaget. Forvaltningen vil herefter udarbejde et færdigt programforslag, som forelægges udvalgene til endelig godkendelse i foråret 2019.

Økonomi

Der vil blive udarbejdet et præcist budgetoverslag over studieturen, når der foreligger et endeligt program, men der arbejdes med en pris på ca. 20.000 kr. pr. person for rejse, ophold, oplægsholdere og rejseledelse ved COWI. Udgiften vil afholdes af det afsatte budget til Kommunalbestyrelsen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Kultur- og Fritidsudvalget, By- og Miljøudvalget
UW/CJ

Bilag

Programforslag_Studietur til Holland 2019_Frederiksberg Kommune_1.1

Punkt 79: Tilbagelægning af ruten på Frederiksbergbus linje 72

13.05.16-G01-3-17

Resume

Frederiksbergbus linje 72 er i 2018 blevet omlagt, så den betjener Dalgas Boulevard og skaber en forbindelse på tværs af det vestlige Frederiksberg. Omlægningen har desværre givet færre passagerer og ruten kan på flere afgangse i hverdagen ikke nå rundt. By- og Miljøudvalget skal derfor med denne sag tage stilling til om ruteføringen skal fastholdes og der dermed skal tages to afgangse ud, eller om ruteføringen skal lægges tilbage til den tidligere ruteføring.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at belyse muligheder for at forsætte den nuværende hovedlinjeføring for linje 72, men med mindre justeringer for på alle tidspunkter at kunne nå ruten inden for en halv time.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, hvorvidt Frederiksbergbus linje 72 skal fortsætte ad den nuværende rute, med undtagelse af to afgangse dagligt eller om den skal lægges tilbage på Roskildevej og Pile Allé.

Sagsfremstilling

I 2018 var det samlede busnet, der skal køre, når Metro Cityringen åbner i sommeren 2019 i høring, og den 23. april 2018 vedtog kommunalbestyrelsen det samlede busnet. I høringsperioden var der indkommet syv høringssvar og to nedskrevne kommentarer fra det afholdte borgerarrangement med ønsker om busbetjening på Dalgas Boulevard. På den baggrund arbejdede forvaltningen videre med en omlægning af linje 72, så den kunne betjene Dalgas Boulevard, med det samme antal afgangse.

Forvaltningen afholdt møde med Ældeprådet, Handicaprådet og Movia og der var enighed om, at der kunne skabes en god linjeføring ved at lade linje 72 køre ad Dalgas Boulevard. Den 20. august 2018 besluttede By- og Miljøudvalget derfor, at gøre den midlertidige ruteføring linje 72 havde haft grundet ensretning af Roskildevej permanent.

Linje 72 var allerede med den oprindelige ruteføring den Frederiksbergbus, der havde sværest ved at nå rundt på den afsatte tid, således at de tre Frederiksbergbusser kan mødes ved Frederiksberg Rådhus hver halve time. Med den nye ruteføring må det konkluderes, at dette langt fra altid er muligt. Især om eftermiddagen mellem kl.14 og kl.17 er linje 72 sjældent ved rådhuset samtidig med to andre Frederiksbergbusser. Den nye rute blev gennemført og linje 72 kørte ruten ad Dalgas Boulevard hele sommeren 2018. Der holdt den i det store hele sine afgangse og i dialogen mellem operatøren, Movia og kommunen, blev det vurderet, at de problemer der var, var forårsaget af ensretningen på Roskildevej der bevirkede, at der var mere trafik på Dalgas Boulevard.

Situationen i dag er den, at linje 72 godt kan nå sin rute i weekenden og som hovedregel også på hverdage indtil ved 13-14 tiden. Mellem kl.14 og kl.17 kommer linjen så langt bagud, at operatøren lader en og nogle gange to afgangse udgå, således at der på den efterfølgende tur igen er korrespondance med de to øvrige Frederiksbergbusser. Hvis linjen f.eks. har mistet 5-6 minutter på alle fire afgangse fra kl.14 og først ankommer til rådhuset kl.16.22 i stedet for kl.16, giver det bedre sammenhæng at vente med at køre til kl.16.30. Det betyder desværre, at brugerne ude ved stoppestederne ikke længere ved, hvornår bussen kommer i denne periode.

Forvaltningen har modtaget flere henvendelser fra borgere, der har påpeget ventetiden og at de venter forgæves på linje 72. Herudover er der også kommet nogle henvendelser i forhold til, at servicen er faldet på linjen. I dialogen med operatøren oplyser de, at den ekstra tid, der normalt er på Frederiksbergbusserne til at hjælpe, ikke er tilstede længere, og at de er nødt til at begrænse den ekstra hjælp for at forsøge at holde køreplanen. Chaufførerne stilles derfor ofte over for valget mellem at prøve at overholde køreplanen eller at tage sig tid til hjælpe passagererne, herunder at afvente, at alle er kommet helt ned at sidde.

En umiddelbar løsning kunne være, at fjerne to afgangse fra køreplanen mellem kl.14 og kl.17. Afgangene på linje 72 kunne således være kl.14, kl.14.45, kl.15.30, kl.16.15 og kl.17, i stedet for hver halve time. Det kan dog være svært at forklare brugerne, og der vil kun være tre afgangse i tidsrummet, hvor linje 72 vil korrespondere med de to øvrige Frederiksbergbusser. Ydermere er det i dette tidsrum, at der er flest passagerer og dermed flest, der vil blive generet. Omlægninger kræver tid, så det er for tidligt, at konkludere endeligt, men passagertallene på ruten kan give en indikation af, hvad vej det går. De nyeste passagertal er fra november 2018. Det er derfor muligt at sammenligne et gennemsnit af månederne august-november 2018 med de tilsvarende fire måneder i 2017.

Overordnet set viser tallene, at der på et gennemsnit af alle turene over de fire måneder er et fald på ca. 50 passagerer per dag. Det er et stort fald for Frederiksbergbusserne, hvor der fra august til november i 2017 på linje 72 var et gennemsnit på 367 daglige påstigere og i de samme måneder har været 314 daglige påstigere på linjen i 2018. Der er færre der stiger på og af ved rådhuset, mens benyttelsen på Nordens Plads er nogenlunde stabil. Der er stort set ikke nogen der stiger på, ved de nye stoppesteder på Dalgas Boulevard, men en del der benytter disse stoppesteder til at komme af. Samlet set var

der tidligere flere, der brugte stoppestederne på Roskildevej og Pile Allé, end der i dag benytter dem på Dalgas Boulevard og Nylandsvej.

En mulig løsning på problemet med at komme rundt til tiden er at lægge linje 72 tilbage til den tidligere ruteføring. Som i dag fra Frederiksberg Rådhus til Nordens Plads ad Smallegade, Peter Bangs Vej, Jens Jessens Vej, Marielystvej og Roskildevej og herfra videre ad Roskildevej til Pile Allé og herfra tilbage til Rådhuset.

Ulemperne vil være, at

- linjen ikke længere vil betjene Dalgas Boulevard, der derved igen vil være uden busbetjening
- linjen ikke længere vil betjene Nylandsvej, hvor der med det nye busnet kommer halvtimesdrift
- linjen ikke længere vil skabe korrespondance til metronettet ved Lindevang og Frederiksberg Metrostation

Fordelene vil være, at:

- køreplanen på linje 72 kan overholdes så borgerne igen vil opleve, at der skaber forbindelse til de to øvrige Frederiksbergbusser
- linjen igen vil betjene Pile Allé, hvor der har været henvendelser med ønske om betjening med Frederiksbergbus igen
- linjen igen vil betjene Roskildevej mellem Dalgas Boulevard og De Små Haver, hvorved Solbjerg Kirkegård og Zoologisk Have igen vil blive betjent af linje 72. Specielt Solbjerg Kirkegård og De Små Haver har der været henvendelser om igen, at få betjent med Frederiksbergbus.

Tilbagelægningen af ruten vil betyde, at stoppestederne på Dalgas Boulevard skal nedlægges, hvilket umiddelbart kan betyde, at der kan genetableres 7 bilparkeringspladser. Der skal fjernes gul afmærkning, standere og tilgængelighedsfliser, hvor udgiften vil være omkring 25.000 kr.

Dialog med Ældrerådet:

Forvaltningen har drøftet sagen med Ældrerådets Trafikudvalg. De er betænkelige ved at omlægge ruten på nuværende tidspunkt. Ældrerådets Trafikudvalg vurderer, at der er et passagerpotentiale på Dalgas Boulevard, men at det kræver længere tid for potentielle brugere at vænne sig til ruten. De anbefaler, at der udgår to afgange på ruten mellem kl.14 og kl.17, men er klar over, at det bliver svært at formidle til brugerne. Derudover mener de, at situationen på linje 72 skal følges.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer:

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at situationen på linje 72 er uholdbar for brugerne. Det er tidligere vurderet, at der ikke er passagerpotentiale til at have busbetjening med en selvstændig bus på Dalgas Boulevard. Borgerne i den sydlige del har adgang til A-bus på Roskildevej og på Peter Bangs Vej, borgerne ved Finsensvej har her adgang til to lokale busser og i den mere nordlige del af Dalgas Boulevard er der adgang til Lindevang Metrostation. Det har også tidligere være vurderet, at skulle der være busbetjening på Dalgas Boulevard var den bedste løsning at ændre ruteføringen på linje 72. Det er nu afprøvet og har ikke givet den ønskede effekt; et øget antal passagerer, men en ustabil drift. Forvaltningen anbefaler på den baggrund, at linje 72 lægges tilbage til ruten ad Roskildevej og Pile Allé.

Økonomi

Der er ikke nogen ændring i driftsøkonomien for linje 72. Sagen vil kræve, at de stoppesteder der er oprettet på Dalgas Boulevard, skal nedlægges igen. Udgiften hertil vil være omkring 25.000 kr., hvilket kan afholdes inden for de afsatte midler til busdriften.

Borgmesterpåtegning

Sagen kræver ikke borgmesterpåtegning.

Behandling

By- og Miljøudvalget
JBS/ML/SCS

Bilag

Frederiksbergbusserne som de kører nu

Forslag til linje 72

Punkt 80: Miljømæssige forhold i bred forstand i forbindelse med etablering og drift af kunstgræsbaner

04.00.00-A00-1-18

Resume

Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget drøftede den 17. september 2018 sagen ”Miljømæssige forhold i bred forstand i forbindelse med etablering og drift af kommunale kunstgræsbaner i Frederiksberg Kommune”. På baggrund af drøftelserne i de respektive udvalg blev sagen udsat og efterfølgende genbehandlet i begge fagudvalg den 19. november 2018. Denne indstilling følger op på sagen og på udvalgenes beslutninger.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Ruben Kidde, Balder Mørk Andersen og Gunvor Wibroe) tog redegørelsen om de miljømæssige forhold og overvejelser, der følges i forbindelse med etablering og drift af kommunale kunstgræsbaner på Frederiksberg, til orientering, idet det blev præciseret, at det ved kommende anlæg af kunstgræsbaner skal vurderes, om der findes bedre alternativer end den nuværende model.

Et mindretal (Thyge Enevoldsen) stemte imod, idet Enhedslisten finder, at der er flere bekymrende forhold ved den nuværende model.

Udvalget anmodede som opfølgning herpå forvaltningen om at forelægge en særskilt sag om mulighed for snebekæmpelse på kunstgræsbanerne med alternativt tømiddel samt konkrete forslag til tiltag til begrænsning af spredning af mikroplast/gummigranulat fra banerne, herunder muligheden for at anvende luftpustere til fjernelse af granulat fra udstyr.

Thyge Enevoldsen begærede sagen i Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at redegørelse om de miljømæssige forhold og overvejelser, der følges i forbindelse med etablering og drift af kommunale kunstgræsbaner på Frederiksberg, tages til orientering.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget henholdsvis Kultur- og Fritidsudvalget besluttede den 19. november 2018 - som led i drøftelserne af sagen - at anmode forvaltningen om at sende sagen i høring i Det Grønne Råd.

Sagen blev efterfølgende forelagt Det Grønne Råd på mødet den 3. december 2018, og hvor særligt forhold vedrørende nedsivning af klorid til grundvandet som følge af anvendelse af vejsalt til snebekæmpelse på banerne samt spredning af granulat til omgivelserne blev drøftet.

På baggrund heraf anbefalede Det Grønne Råd, at der fremadrettet anvendes et alternativt, mere miljøvenligt produkt (CMA) til snebekæmpelse. Forvaltningen støtter denne anbefaling og anbefaler herudover, at der generelt afdækkes og iværksættes fysiske foranstaltninger på og omkring kommunens kunstgræsbaner til begrænsning af spredning af granulat/mikroplast til omgivelserne i det omfang, at det er muligt.

Der henvises til sagens vedlagte bilag for referat af møde i Det Grønne Råd samt forvaltningens reviderede notat vedr. miljøforhold i relation til kunstgræsbaner.

Snebekæmpelse med alternativt tømiddel

Kunstgræsbanerne på Frederiksberg er i dag etableret med underliggende drænanlæg til afledning af nedbør/overfladevand til kloak. Afstanden på 4-6 m mellem drænrørene er imidlertid så stor, at en del af overfladevandet løber imellem drænrørene og nedsiver til grundvandet. Modelleringer viser, at vandmængden som nedsiver fra banerne til grundvandet, som minimum udgør 18% af nedbørmængden og maksimalt 76% af nedbørmængden, afhængigt af de lokale jordbundsforhold.

På kommunens kunstgræsbaner anvendes der i dag vejsalt til snebekæmpelse. Klorid udgør en risiko i forhold til grundvandsressourcen, og forhøjede indhold af klorid er konstateret i to af Frederiksberg Forsynings indvindingsboringer (FF2 og FF3).

Rambøll har i 2017 udarbejdet en risikovurdering for grundvandsressourcen ved brug af vejsalt på kunstgræsbanerne på Frederiksberg. Risikovurderingen viser, at grundvandskvaliteten i indvindingsboringerne FF2 og FF3 allerede er påvirket af salt med kloridkoncentrationer på henholdsvis 330 mg/l og 250 mg/l. Grundvandskvalitetskriteriet er på 250 mg/l. I rapporten vurderes det overordnet, at brugen af vejsalt på banerne bør begrænses mest muligt især for kunstgræsbanerne på Jens Jessens Vej og Frederiksberg Stadion.

I stedet for vejsalt kan der anvendes alternative tømidler til snebekæmpelse, fx det mere miljøvenlige tømiddel CMA (calciummagnesiumacetat). Det Grønne Råd besluttede på den baggrund at anbefale, at der på kunstgræsbanerne på Frederiksberg i stedet for vejsalt fremadrettet anvendes CMA til snebekæmpelse.

Forvaltningen støtter ud fra et miljømæssigt perspektiv umiddelbart denne anbefaling, men denne alternative løsning vil skulle afdækkes yderligere i en videre proces - også set i forhold til kvaliteten af snebekæmpelse/den vinterlige drift (FGV), økonomi og konsekvenser mv. for selve brugen af banerne om vinteren, hvorfor Frederiksberg Idræts-Union (FIU) også ville skulle inddrages i forhold til en kvalificering af en sådan alternativ løsning set i relation til banernes idrætsfunktionelle brug og kvalitet mv.

Samtidig vil relevante erfaringer med alternativ snebekæmpelse/vinterlig drift af kunstgræsbaner fra øvrige kommuner også skulle indgå i en videre proces og i en kvalificering af alternative løsninger - og en sådan fremtidig mulighed herfor i Frederiksberg Kommune.

Etablering af tiltag til begrænsning af spredning af mikroplast/gummigranulat

Gummigranulat, der typisk anvendes som infill-materiale i kunstgræsbaner, er typisk i størrelsen 700 µm (0,7 mm) til 3 mm, og derfor betegnes granulatet som mikroplast. Mikroplast er for det første en spredningsvej for de kemiske stoffer, der findes i materialerne, fordi stofferne senere kan frigives i miljøet, når granulatet nedbrydes. Der vil eventuelt også kunne ske en frigivelse af stofferne i organismer, som har indtaget partikler af mikroplast.

For det andet kan mikroplastpartikler i sig selv muligvis påvirke miljøet. Det kan eksempelvis være, hvis levende organismer spiser partiklerne, og partiklerne derved påvirker organismernes fødeindtagelse. Der er stadig meget begrænset viden om, hvordan miljøet påvirkes af mikroplastpartikler, der frigives fra kunstgræsbaner. Ud fra et forsigtighedsprincip bør spredningen derfor begrænses, så vidt det er muligt.

Spredningen af mikroplast/gummigranulat kan forebygges ved fx at etablere nedenstående spredningsbegrænsende tiltag på kunstgræsbanerne (jf. også den tidligere sagsfremstilling efterår 2018):

- Faste kanter. Etablering af en fast belægning omkring banen betyder, at man løbende kan opsamle granulat og genudlægge det på banen. Såfremt der ikke er plads til en faste belægninger omkring kunstgræsbanerne på Frederiksberg, kan en forhøjet kant af fx beton eller en fast kant af et plademateriale mindske spredningen af granulat. Kanten skal konstrueres, så den ikke udgør en risiko for spillerne.
- Sluser og riste. Granulat sætter sig i spillernes tøj og støvler. Dette kan forebygges ved, at der ved udgangen fra banerne etableres sluser med riste til opsamling af granulat, hvor spillerne skal skifte fodtøj og tømme sokker. Alternativt/supplerende kan der på et afgrænset areal med riste opstilles et stativ med koste, hvor spillerne børster deres støvler, før de forlader baneområdet.
- Granulatfælder i brønde og afløb. Der kan etableres granulatfælder i dræn og brønde i banekonstruktionen, der vil forhindre at granulat spredes til afløbsystemet og videre til recipient (havet). Tilsvarende vil etablering af granulatfælder i afløb fra omklædningsrum vil forhindre, at granulatet spreder sig med badevandet.

Miljøenheden har ved tilsyn på kunstgræsbanerne konstateret spredning af granulat/mikroplast på arealerne omkring banerne. Miljøenheden anbefaler på den baggrund, at ovenstående tiltag vurderes og iværksættes i det omfang det er muligt, med henblik på at begrænse spredning af mikroplast uden for banerne.

Det henvises i øvrigt til den tidligere sagsfremstilling i efteråret 2018 i forhold til tiltag i anlægsløsninger til minimering af spredning af gummigranulat uden for kunstgræsbanerne.

I forlængelse af ovenstående og som opsummering på de drøftede punkter til mødet med Det Grønne Råd, og jf. de tidligere sagsfremstillinger, vil forvaltningen med inddragelse af FIU de næste år løbende orientere de to fagudvalg om udviklingen inden for anlæg og drift af kunstgræsbaner - set i forhold til idræts- og brugsfunktionalitet, miljøvenlighed, alternative materialer og løsninger ved såvel anlæg som drift (sommer/vinter) samt i forhold til øvrige miljømæssige aspekter.

Tidligere sagsfremstilling (17. september og 19. november 2018)

Kultur- og Fritidsudvalget bad den 11. juni 2018 forvaltningen om en sag om de miljømæssige konsekvenser i bred forstand af kunstgræsbaner. På baggrund heraf fik Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget den 17. september

2018 forelagt sagen ”Miljømæssige forhold i bred forstand i forbindelse med etablering og drift af kommunale kunstgræsbaner i Frederiksberg Kommune.”

I sagen gøres der rede for de miljømæssige forhold og overvejelser, der følges ved etablering og drift af kommunale kunstgræsbaner på Frederiksberg. Som led heri blev der også indhentet kommentarer fra Frederiksberg Idræts-Union (FIU).

På baggrund af Kultur- og Fritidsudvalgets drøftelser besluttede udvalget at udsætte sagen, idet der bl.a. også ønskes belyst de sundhedsskadelige konsekvenser af brugen af kunstgræsbaner. Tilsvarende besluttede By- og Miljøudvalget at udsætte sagen efter deres respektive udvalgsdrøftelser.

Denne indstilling følger op på sagen. Sidst i denne sagsfremstilling fremgår sagen fra den 17. september.

Forvaltningens opfølgning

Forvaltningen og FIU følger som nævnt i den tidligere sag tæt med i udviklingen inden for etablering og drift af kunstgræsbaner (regionalt, nationalt, internationalt). Især i disse år, hvor der er et stort fokus på udviklingen på dette område, jf. også det stadig større antal af kunstgræsbaner, der anlægges - ikke kun er på Frederiksberg, men også i de øvrige kommuner i landet (og internationalt) i øvrigt.

Det store fokus gælder bl.a. i forhold til kunstbanernes opbygning og materialer, type og omfang af brug af gummigranulat, type af bane-infill og alternativer hertil, erfaringer med brug og drift, de idrætsfunktionelle og brugsmæssige krav, miljøvenlighed og bæredygtighed, belysning, drænforhold samt øvrige miljømæssige aspekter og konsekvenser i både anlægsfasen, miljøhåndteringsfasen og driftsfasen.

Efter anmodning fra fagudvalgene - og som led i forvaltningens opfølgning på sagen - har kommunens Miljøenhed (under By- og Miljøområdet) udarbejdet et uddybende notat, der er vedlagt sagen som bilag 1.

I forhold til de konkrete drøftelser i fagudvalgene fremgår det bl.a. af notatet, at Frederiksberg Kommune i ”eksternt” samarbejde med Miljøstyrelsen, BIOFOS og andre kommuner arbejder aktivt med at kortlægge de forskellige miljøpåvirkninger relateret til anlæg og drift af kunstgræsbaner som også nævnt ovenfor. Hertil kommer som nævnt den løbende ”lokale” dialog mellem forvaltningen og FIU.

Miljøfarlige stoffer og sundhedsmæssige konsekvenser

I forhold til miljøfarlige stoffer fremgår det ligeledes af notatet, at på Frederiksberg er drænvandet fra kunstgræsbanerne reguleret efter miljøbeskyttelseslovens regler om tilslutning af spildevand til offentlig kloak. Tilsvarende er kunstgræsbanerne af såkaldt 3. generation, som bl.a. betyder, at de miljøproblemer, der var relateret til tidligere typer af kunstgræsbaner, ikke gør sig gældende på Frederiksberg.

Der henvises til notatet (foruden tidligere sag) for forvaltningens faglige uddybninger i forhold til bl.a. miljømålinger på drænvand, kontrol med vandprøver fra drænvand, kontrol og brug af klorid og vejsalt i driftsfasen (til snebekæmpelse, red.) samt i forhold til brug/ikke brug af pesticider, spredning af mikroplast samt øvrige miljømæssige forhold i anlægsfasen og driftsfasen.

For så vidt angår anmodningen om belysning af de sundhedsmæssige konsekvenser af brugen af kunstgræsbaner, vurderer forvaltningen på det foreliggende faglige videns- og erfaringsgrundlag, at der ikke er nogen væsentlige sundhedsmæssige problemer forbundet med anvendelse af kunstgræsbaner på Frederiksberg.

Alternativer til traditionelle kunstgræsbaner (3. generations)

I forhold til opbygning, materialevalg og type af kunstgræs/gummigranulat i anlægsløsningerne, når kommunen etablerer nye kunstgræsbaner, er der fokus på at få den bedst mulige idrætsfunktionelle løsning til glæde for de mange brugere, og som samtidig overholder de miljømæssige myndighedskrav på området.

Kunstgræsbanerne på kommunens idrætsanlæg er alle såkaldte 3. generations baner, der er opbygget med stabiliserende infill bestående af kvartssand og stødabsorberende gummigranulat (af typen EPDM).

For så vidt angår (mere miljøvenlige) alternativer til traditionelle kunstgræsbaners materialevalg (opbygning og indhold), er dette også en del af den nævnte, store fokus på området - nationalt og internationalt. Det gælder også ved etablering/drift af kunstgræsbanerne helt uden/med begrænset brug af gummigranulat. Dette er uddybet i tidligere sag og i forvaltningens notat (bilag 1) - også i forhold til fx hybridbaner som alternativ.

Et af de umiddelbart mulige alternativer til gummigranulat som infill, der udvikles disse år, er bl.a. kork. Og fx har Københavns Kommune i efteråret 2018 etableret en ny kunstgræsbane i Brønshøj/Tingbjerg med kork som infill, og som

har erstattet deres sædvanlige løsning med gummigranulat (af typen SBR-gummi). Dette alternativ med kork som infill skal ifølge Københavns Kommune evalueres inden for de første år - herunder i forhold til de idrætsfunktionelle egenskaber, brugertilfredshed og i forhold til den helårige drift af banen.

Det skal bemærkes, at en anlægsløsning med kork som infill også er blevet drøftet som led i fasen med den faglige kvalificering og udvikling af de seks nye kunstgræsbaner på Jens Jessens Vej, som kombineres med et nyt skybrudsanlæg (regnvandsopsamlingsbassin) i sammenhæng med banerne, jf. sagen herom, som Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget senest blev forelagt den 20. august 2018. Foruden den nævnte usikkerhed med en sådan alternativ anlægsløsning tilkendegiver dette projekts eksterne rådgiver (MOE Rådgivende Ingeniører A/S), at man i dette kombinerede skybruds- og kunstgræsbaneprojekt ikke vil kunne have en løsning med kork som infill, da kork bl.a. er for let et materiale (i forbindelse med, når der står vand på banerne/i skybrudsanlægget).

Set ud fra et fagligt idrætsfunktionelt og brugs- og driftsmæssigt synspunkt vurderer forvaltningen og FIU, og som også nævnt i tidligere sag, at det fortsat vurderes som for tidligt at kunne konkludere noget i forhold til disse alternativer (også fx kork), der afprøves/udvikles disse år - og i forhold til evt. gode, brugsmæssige og dokumenterbare erfaringer hermed.

Modsat er der vedvarende gode og veldokumenterede erfaringer med 3. generations banerne, hvorfor denne sikre og fagligt forsvarlige løsning fortsat prioriteres på Frederiksberg. Det skal også ses i lyset af, at kunstgræsbanerne på Frederiksberg bruges så massivt (og hele året) af brugerne (fodboldklubber, foreninger, skoler mv.), som de gør.

Forvaltningen og FIU følger som nævnt løbende udviklingen inden for kunstgræsbaner. Dette er med henblik på - ud fra en faglig helhedsbetragtning - såvel i dag som fremover at kunne pege på de miljø- og funktionsmæssige mest hensigtsmæssige og robuste løsninger, når kommunen skal etablere nye kunstgræsbaner og/eller renovere/udskifte eksisterende kunstgræsbaner.

Videre proces og fortsat fokus

I forlængelse heraf vil forvaltningen med inddragelse af FIU de næste år løbende orientere de to fagudvalg om udviklingen på området - set i forhold til idræts- og brugsfunktionalitet, miljøvenlighed, alternative materialer/løsninger og øvrige miljømæssige aspekter.

***

Tidligere sagsfremstilling til Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget den 17. september
Kultur- og Fritidsudvalget bad den 11. juni 2018 forvaltningen om en sag om de miljømæssige konsekvenser i bred forstand af kunstgræsbaner. Nedenfor gør forvaltningen rede for de miljømæssige forhold og overvejelser, der følges i forbindelse med etablering og drift af kommunale kunstgræsbaner på Frederiksberg. Som led heri er der indhentet kommentarer fra Frederiksberg Idræts-Union (FIU).

By- og Miljøområdet Frederiksberg Gartner- og Vejservice (FGV) er ansvarlig for drift og pleje af kommunens boldbaner af både naturgræs og kunstgræs, mens FIU administrerer banerne og fordeler tider til foreningslivets brug af de kommunale baner.

Generelt har forvaltningen og FIU et stort fokus på de miljømæssige forhold og konsekvenser i forbindelse med etablering og drift af kommunens kunstgræsbaner. Det gælder i forhold til bl.a. følgende punkter:

- Opbygning, materialevalg og type af kunstgræs/gummigranulat i anlægsløsningerne
- Tiltag i anlægsløsninger til minimering af spredning af gummigranulat uden for baneanlæggene
- Genbrug/recirkulering af kunstgræs/gummigranulat fra nedslidte, udskiftede kunstgræstæpper
- Kunstgræsbanernes drænforhold og tilslutning til kloak
- Kunstgræsbaner og omgivelser/naboer - belysning og støj

Forvaltningens redegørelse nedenfor tager derfor udgangspunkt i ovennævnte punkter.

Kunstgræsbaner på Frederiksberg - indledende bemærkninger

Ifølge Kommuneplan 2017, byens Kultur- og Fritidspolitik 2015-2018 og Frederiksbergstrategien 2016 spiller Frederiksbergs fodboldbaner (og byens øvrige idrætsfaciliteter) en vigtig rolle som led i at sikre byens borgere, foreningsliv og skoler de bedste rammer for et bevægelsesfremmende, aktivt og socialt hverdagsliv.

Det er derfor vigtigt, at Frederiksberg kan tilbyde vedligeholdte og tidssvarende fodboldbaner - og gerne baner med en sportsfunktionel og holdbar kvalitet, så de kan bruges så meget som muligt og hele året rundt.

På Frederiksberg er der i dag følgende 11-mands fodboldbaner af kunstgræs (med mulighed for at spille 7/8-mands fodbold og 5-mands fodbold på tværs): 5 stk. på idrætsanlægget på Jens Jessens Vej, 1 stk. på Nandrupsvvej Idrætsanlæg og 1 stk. i Frederiksberg Idrætspark (opvisningsbane).

Hertil kommer de 6 nye 11-mands kunstgræsbaner, der etableres på Jens Jessens Vej i perioden oktober 2018 til august 2019 - kombineret med etableringen af et nyt skybrudsanlæg i samme område. De 6 nye baner vil erstatte de 6 baner af naturgræs, der i dag er på idrætsanlæggets resterende boldbaneareal af naturgræs, hvorved der således vil være i alt 11 stk. 11-mands kunstgræsbaner på Jens Jessens Vej.

Status på dette kombinerede projekt med nyt skybrudsanlæg og nye kunstgræsbaner - efter tilbudsfase og afholdt licitation - forelægges By- og Miljøudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget den 20. august 2018.

Fordele ved fodboldbaner af kunstgræs

Kommunens fodboldbaner af både naturgræs og kunstgræs anvendes i vid udstrækning maksimalt i forhold til belastningsgrænsen, og også set i sammenhæng med ventelister i byens fodboldklubber er der behov for en løbende vedligeholdelse og renovering af byens eksisterende boldbaner samt en løbende investering fremadrettet i nye/flere baner - gerne af kunstgræs.

Ved at anlægge fodboldbaner af kunstgræs kan både banekapaciteten og banekvaliteten forøges. Baner af kunstgræs slides ikke i samme grad som baner af naturgræs og har en vedvarende og høj slidstyrke. Derfor kan kunstgræsbaner også bruges mere effektivt/intenst og belastes mere end naturgræsbaner.

Dette er især vigtigt, når man i en så befolkningstæt og næsten fuldt udbygget kommune som Frederiksberg er betydeligt flere borgere og fodboldaktive om at dele kommunens fodboldbaner sammenlignet med samtlige andre danske kommuner. På samme måde er Frederiksberg derfor også særligt udfordret i forhold til at finde ledige arealer til nye idrætsfaciliteter - heriblandt boldbaner, hvilket igen understøtter vigtigheden i effektive og slidstærke anlægsløsninger.

Hvis der er belysning til kunstgræsbaner, bliver værdien og investeringen af kunstgræsbanerne endnu større. De kunstgræsbaner, der i dag er på Frederiksbergs idrætsanlæg, har derfor alle belysning/lysmaster, så banerne - foruden den intense brug heraf i sommerhalvåret - også kan anvendes i eftermiddags- og aften timerne i vinterhalvåret. På denne måde forlænges fodboldsæsonen, og udnyttelsesgraden af banerne forøges væsentlig i forhold til naturgræsbaner - til glæde for de mange fodboldaktive (bredde og eliten).

Samtidig frigives der tider i kommunens indendørs idrætsfaciliteter/haller til glæde for andre "indendørs" idrætsgrene og brugere, når fodboldklubberne i vinterhalvåret ikke søger/benyttter tider i de indendørs faciliteter, da fodboldklubberne i vinterhalvåret fortsat kan træne/spille på de store, udendørs kunstgræsbaner med lys.

Opbygning, materialevalg og type af kunstgræs/gummigranulat i anlægsløsningerne

For så vidt angår opbygning, materialevalg og type af kunstgræs/gummigranulat i anlægsløsningerne, når kommunen etablerer nye kunstgræsbaner, er der fokus på at få den bedst mulige sportsfunktionelle løsning til glæde for de mange brugere, og som samtidig overholder de miljømæssige myndighedskrav på området.

De nævnte kunstgræsbaner på byens idrætsanlæg er alle såkaldte 3. generations kunstgræsbaner med stabiliserende infill bestående af kvartssand og stødabsorberende gummigranulat. Dansk Boldspil-Union (DBU) anbefaler 3. generations kunstgræsbaner, hvis banerne skal bruges til fodbold på både bredde- og eliteniveau (træning, kampe og turneringer) - med tilhørende, sportsfunktionelle krav.

I forbindelse med materialevalg benytter Frederiksberg Kommune gråt industrigummi (EPDM) som gummigranulat - og ikke med det i Danmark da hidtil mere brugte SBR infill, som er baseret på gamle bildæk, hvorfra der ved regn udvaskes forurenende stoffer. EPDM-gummi udleder betydelig færre kemiske stoffer end SBR-gummi.

Det skal bemærkes, at forvaltningen og FIU løbende følger med i udviklingen - såvel nationalt som internationalt - inden for etablering og drift af kunstgræsbaner. Dette gælder både i forhold til type og (omfanget af) brug af gummigranulat, erfaringer med brug og drift, de sportsfunktionelle og brugsmæssige krav, materialevalg, bæredygtighed, lys, drænforhold og de miljømæssige aspekter og konsekvenser i både anlægsfasen, miljøhåndteringsfasen og driftsfasen.

I forhold til kunstgræsbaner helt uden/med begrænset brug af gummigranulat ses i dag også en løbende udvikling på området. I fx Norge er man her i 2018 ved at anlægge de første fodboldbaner af kunstgræs uden brug af gummigranulat. Der er tale om en type kunstgræs med en anderledes opbygning og infill end de nævnte 3. generations kunstgræsbaner - og med en række begrænsninger i forhold til sportsfunktionelle egenskaber og krav til boldbanerne sammenlignet med 3. generations kunstgræsbanerne med gummigranulat.

Set ud fra et fagligt såvel sportsfunktionelt som brugs- og driftsmæssigt synspunkt vurderer forvaltningen og FIU, at det er for tidligt at kunne "konkludere" noget i forhold til denne udvikling og disse nye, alternative anlægsløsninger – også i forhold til evt. gode, brugsmæssige og dokumenterbare erfaringer hermed.

Modsat er der vedvarende gode og veldokumenterede erfaringer med de nævnte 3. generations kunstgræsbaner, hvorfor denne sikre og fagligt forsvarlige løsning fortsat prioriteres på Frederiksberg, når vi taler om kunstgræsbanernes opbygning og materialevalg. Det skal også ses i lyset af, at kunstgræsbanerne på Frederiksbergs idrætsanlæg bruges så massivt af byens fodboldforeninger (og skoler), som de gør i dag (hele året) til træning og kampe (bredden og elite, ungdomshold og seniorhold).

Tiltag i anlægsløsninger til minimering af spredning af gummigranulat uden for baneanlæggene
I forbindelse med brugen af kunstgræsbaner med gummigranulat kan det ikke undgås, at brugerne efter træning/kamp kommer til at tage gummigranulat med ud fra baneanlægget/området (fra sokker og sko primært). Forvaltningen og FIU er også opmærksom på at reducere/fjerne dette miljøproblem.

Som led i det kombinerede anlægsprojekt med etablering af nyt skybrudsanlæg og 6 nye 3. generations 11-mands kunstgræsbaner på Jens Jessens Vej arbejdes der derfor også med flere miljømæssige tiltag i anlægsløsningen mhp. en minimering af spredning af granulat uden for boldbaneanlægget.

Foruden en etablering af selve den skybrudsmur i beton, der vil omkranse de 6 nye baner, og som derfor i sig selv vil være med til at minimere spredningen af gummigranulat uden for anlægget, er der også lagt op til en etablering af rist og støvlerensere ved udgangene fra banerne. Her kan støvler og strømper også tømmes for gummigranulatet efter træning/kamp. Det afbørstede gummigranulat kan herefter tilbageføres til banearealet.

Som supplement til ovenstående nævner FIU også, at den type absorberende shock-pad, der indgår i opbygningen af 3. generations kunstgræsbanerne på Frederiksberg, herunder også er tiltænkt ved de 6 nye baner på Jens Jessens Vej, også er med til at nedbringe mængden af genopfyldningen af gummigranulat "på toppen af banerne" - og således også indirekte i forhold til, hvor meget gummigranulat, der kan spredes uden for banerne.

Genbrug/recirkulering af kunstgræs/gummigranulat fra nedslidte og udskiftede kunstgræstæpper
Forvaltningen har også fokus på miljøhåndteringen, når der arbejdes med anlæg og drift af kunstgræsbaner.

I 2016 blev de 3 kunstgræstæpper på Jens Jessens Vej (bane 1-3) udskiftet med nye kunstgræstæpper. De 3 baner er tilbage fra 2006 og er de første kommunale boldbaner af kunstgræs på Frederiksberg. Og efter 10 års massivt brug blev banernes nedslidte kunstgræstæpper udskiftet. Det er første gang, at kommunen skulle udskifte nedslidte kunstgræstæpper på baner, da de 3 kunstgræsbaner var de første af slagsen.

Som følge af kommunens fokus på de miljømæssige konsekvenser blev det i dette anlægsprojekt i 2016 sat krav til en bæredygtig miljøhåndtering af materialerne/affald. Derfor var der i denne entreprise også stillet krav om en bortskaffelse af eksisterende kunstgræsbelægning inkl. sand- og gummi-infill for 100 % genbrug og recirkulering, hvilket efterfølgende af entreprenøren blev dokumenteret udført (via ReMatch).

I alt var der tale om genbrug/recirkulering af 534,2 ton kunstgræs, og ReMatch tilkendegav i forbindelse med dokumenteringen heraf, at man herved havde sparet miljøet for en udledning på mere end 400 tons CO₂.

Kommunen vil sætte tilsvarende krav til bæredygtig miljøhåndtering af materialer/affald i forbindelse med fremtidige anlægsprojekter, der indebærer udskiftning af nedslidte kunstgræstæpper på byens boldbaner.

Kunstgræsbanernes drænforhold og tilslutning til kloak

En del af de miljømæssige udfordringer ved drift og pleje af kunstgræsbaner er dræn- og kloakforholdene.

Kunstgræsbanerne på Frederiksberg er alle anlagt med fuld udledning/dræning til kloak. Det vil sige, at banerne afvandes ved dræn, og at drænvandet udledes direkte til kloak - og derfra videre til rensningsanlæg.

Dette sker i henhold til den afgivne tilladelse fra Miljømyndigheden - og i henhold til miljøbeskyttelsesloven.

I forbindelse med den nævnte udskiftning af kunstgræstæpper i 2016 blev de miljømæssige konsekvenser afdækket, og hvor der blev refereret til en sag om en kunstgræsbane i Gørlev i Kalundborg Kommune.

Undersøgelser viser, at kunstgræsbaner kan indeholde skadelige stoffer i drænvandet, herunder blandt andet zink, ftalater (plastblødgørere), nonylphenoler og salt fra driften (vinter-vedligeholdelse af banen).

Kunstgræsbanerne på Frederiksberg er ikke som i Gørlev-sagen med dræning til recipient og evt. nedsivning til undergrund. Da afledning i Frederiksberg Kommune foregår til rensningsanlæg via kloakken, sker der en væsentlig reduktion af den forurening, som trods alt udledes. Alligevel finder alle parter det hensigtsmæssigt, at der tilstræbes anvendt stoffer uden skadelig indflydelse på vandmiljøet, hvilket der løbende er fokus på - også i forhold til udviklingen generelt på dette område.

Som en del af den nævnte tilladelse fra Miljømyndigheden ved både etablering af nye kunstgræsbaner og reovering af eksisterende kunstgræsbaner i Frederiksberg Kommune stilles der krav om regelmæssig prøvetagning og afrapporteringer i driftsfasen, så de gældende krav mv. i forhold til bl.a. udledning af skadelige stoffer overholdes.

Kunstgræsbaner og omgivelser/naboer - belysning og støj

Kommunens kunstgræsbaner på byens idrætsanlæg har belysning/lysmaster, jf. også afsnit ovenfor om fordelene herved. Da disse baner alle ligger mere eller mindre tæt på naboer, anden bebyggelse mv., kan brugen af banerne give anledning til gener for de omkringboende. Dette gælder såvel fra belysning som fra støj fra aktiviteterne og ophold på banerne i øvrigt.

Dette søges - i tæt samarbejde forvaltningen og FIU imellem - begrænset gennem målrettet lyssætning, materialevalg (type af belysning, støjsvage hegn/bander/underlag m.m.) og tidspunkter/regulering for brug og tilgængelighed - samt ikke mindst i forhold til en god dialog med brugerne om god adfærd, regler og praksis på anlæggene (hverdage og weekender) også i relation til de omkringboende naboer.

Set i sammenhæng med ovenstående så kan det slutteligt nævnes, at forvaltningen ved større anlægssager, der involverer enten etablering af nye kunstgræsbaner eller reovering af eksisterende kunstgræsbaner på Frederiksberg, afdækker behovet for gennemførelse af VVM-redegørelse, der er en redegørelse for, hvordan et bygge- eller anlægsprojekt vil påvirke det omgivende miljø – herunder naboer.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget den 19. november 2018.

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 19. november 2018, pkt. 394:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at sende sagen i høring i det grønne råd.

Indstilling 19. november 2018, pkt. 394:

By- og Miljøområdet indstiller,

at redegørelse om de miljømæssige forhold og overvejelser, der følges i forbindelse med etablering og drift af kommunale kunstgræsbaner på Frederiksberg, tages til orientering.

Bilag

DGR Referat 03.12.2018

Miljøforhold i relation til kunstgræsbaner rev02. 07.02.2019

Punkt 81: Finsensvej 15, Etablering af studieboliger

02.34.00-K08-48-18

Resume

By- og Miljøområdet forelagde i juni 2018 en principiel forespørgsel om konvertering af kontorbygningen på Finsensvej 15 til studieboliger. Projektet er blevet bearbejdet og har nu opnået en tilfredsstillende arkitektonisk kvalitet, således at man er klar til at fortsætte videre til ansøgningsfasen. Sagen forelægges udvalget til endelig godkendelse.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Balder Mørk Andersen og Thyge Enevoldsen) vedtog at godkende projektet på betingelse af, at der opnås en tilfredsstillende deltageringsgrad med hensyn til materialer og proportioner i en tæt dialog med forvaltningen.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe) stemte imod, idet Socialdemokratiet ønsker 25 pct. almene boliger indarbejdet i projektet via nedlæggelse af §14 forbud og udarbejdelse af ny lokalplan og bad om at få sagen i Kommunalbestyrelsen.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Ruben Kidde) tog forbehold.

Et mindretal (Balder Mørk Andersen og Thyge Enevoldsen) ønskede en nedsættelse af p-normen.

Udvalget anmodede desuden om et notat, som redegør for, hvorledes der føres tilsyn med byggeriet, herunder overholdelse af miljølovgivning, arbejdsmiljøregler mv.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at projektet godkendes på betingelse af, at der opnås en tilfredsstillende detaljeringsgrad med hensyn til materialer og proportioner i en tæt dialog med forvaltningen.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 4. februar 2019 sagen.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede på mødet den 28. januar 2019, efter drøftelse, at sende sagen tilbage til By- og Miljøudvalget til fornyet behandling.

Forvaltningen kan oplyse følgende vedr. fælles arealer, konvertering af bygningen er projekteret med 1.740 m² opholdsarealer, svarende til 31,3% etagearealet. Dertil er der fælles opholdsarealer indendørs, hvor hovedparten af stueetagen er projekteret til fællesformål med fælleskøkken, bibliotek, lounge og cafe. Foruden parkering og depot indrettes der i kælderetagen en mindre biograf, træningsområde, lounge og festlokaler, her imellem etableres der en lysgård for at bringe mere lys til kælderetagen, som er med til at forbedre kvaliteten af de forskellige faciliteter. På beboelsesetagerne 1. til 5. sal indrettes der også fælleskøkkener med mulighed for ophold og fælles aktiviteter. De udendørs arealer begrønnes, og derudover etableres der forskellige faciliteter til rekreative- og sportsaktiviteter. Forvaltningen vurderer, at mængden, diversiteten og kvaliteten af fællesarealerne samt de tilhørende faciliteter giver gode rammer og adskillige muligheder for brugerne af bygningen.

Ejendommen på Finsensvej 15 er en fem-etagers kontorbygning med et areal på 5.567 m² samt en kælderetage på 2.416 m². I dag huser bygningen Styrelsen for Patientsikkerhed, som forventes at flytte pr. 1. september 2019. COPI GROUP ApS har erhveret ejendommen med henblik på at konvertere den til studieboliger. Det ny projektforslag indeholder 187 boliger, og der indrettes boliger i alle etager og dele af stueetagen. Resten af stueetagen indrettes til fællesformål med café, studieområde, fælleskøkken, opholdsrum og lign. Der indrettes fælleskøkkener på hver etage. Kælderetagen indrettes primært til parkering- og depotformål samt vaskeri og træningsfaciliteter. Iht. Kommuneplanens rammer 2017 skal der ved med etablering af studieboliger etableres 1 bilparkeringsplads pr. 200 m² og 2 cykelparkeringspladser pr. bolig, som i nærværende projekt svarer til 27 bilparkeringspladser og 374 cykelparkeringspladser. I projektforslaget etableres der 32 bilparkeringspladser og 374 cykelparkeringspladser. Derudover skal der etableres opholdsarealer svarende til minimum 30 % af bruttoetagearealet. Af projektforslaget fremgår, at der etableres 1.740 m² opholdsarealer svarende til 31,3 % af etagearealet. Opholdsarealer etableres primært på ejendommens eksisterende parkeringsområde mod øst samt en tagterrace på 5. sal.

Siden sidste indstilling af projektforslaget har COPI GROUP og deres rådgiver haft et tæt samarbejde med By-, Kultur- og Miljøområdet om at bearbejde projektet, således at der opnås den ønskede kvalitet, i form af flere bæredygtige tiltag, opgradering af facader, kreativ og tilgængelig indretning samt øget integration af bygningen i kvarterets udvikling. Der er til projektet tilført sedumtag, permeable- og grønne opholdsarealer, ventilation med varmegenvinding, og de eksisterende 3-lags termoruder fra 2011 genanvendes, og facader renoveres således at "100 meter facaden" brydes i flere mindre sektioner og tilpasses eksisterende nyere arkitektur i området i både materialeholdning og skala.

Regelgrundlag

Der er ingen lokalplan for området, og der tages derfor afsæt i kommuneplanens rammebestemmelser. Kommuneplanens rammer udlægger området til blandede byfunktioner, med boliger, kontor- og serviceerhverv, offentlige institutioner i op til 6 etager og med en maksimal bebyggelsesprocent på 135. Kommuneplanen muliggør således en bredere udvikling i området. Der er på ejendommen den 2. marts 1967 tinglyst en deklaration, der i punkt 6 foreskriver, at bygningen kun må benyttes til kontorformål. Deklarationen er ikke i modstrid med kommuneplanens rammer, men forhindrer anvendelsen af netop denne bygning til andet end kontor. En konvertering til studieboliger forudsætter, at kommunalbestyrelsen som påtaleberetiget undlader at håndhæve deklarationens punkt 6. Deklarationen regulerer kun anvendelsen af ejendommen og kan håndhæves efter Planlovens § 43. I udvalgte beslutning 04. juni 2018 fremgår det, at forvaltningen skal rette henvendelse til Transport, Bygnings- og Boligministeriet, jf. deklarationen. Forvaltningen kan oplyse, at Transport-, Bygnings og Boligministeriet har med bekendtgørelse - BEK nr 536 af 19/07/1989 bemyndiget kommunalbestyrelsen til at udøve Boligministeriets beføjelser vedrørende ældre deklarationer og servitutter.

By- og Miljørådets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at det foreliggende projekt har opnået en tilfredsstillende udformning og bidrager til Frederiksbergstrategiens målsætning om Frederiksberg som vidensby, samtidig vil omdannelsen med flere nye studieboliger kunne bidrage positivt til kvarterets udvikling i forlængelse af Start-up City . Variationen boliger og tilhørende fællesområder, såsom fælleskøkkener, studiebibliotek og træningsfaciliteter vurderes at imødekomme forskellige studerendes behov. Projektets 187 nye boliger vil samlet bidrage til at by- og boligkvaliteten styrkes i en positiv retning, dels ved flere studieboliger, etablering og begrønning af opholdsarealer samt forskønnelse af indre og ydre arkitektur. By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer fortsat, at projektet ligger indenfor rammerne af Kommuneplan 2017. Forvaltningen vurderer, at projektet ikke er lokalplanpligtigt, idet der er tale om en eksisterende bebyggelse, der omdannes, og ikke en ny bebyggelse.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget, Kommunalbestyrelsen.
DD/PM

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 14. januar 2019, pkt. 21:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle) vedtog at godkende projektet på betingelse af, at der opnås en tilfredsstillende deltageringsgrad med hensyn til materialer og proportioner i en tæt dialog med forvaltningen.

Gunvor Wibroe bad om at få sagen i Kommunalbestyrelsen.

Thyge Enevoldsen, Ruben Kidde og Balder Mørk Andersen tog forbehold.

Indstilling 14. januar 2019, pkt. 21:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at projektet godkendes på betingelse af, at der opnås en tilfredsstillende detaljeringsgrad med hensyn til materialer og proportioner i en tæt dialog med forvaltningen.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 4. februar 2019, pkt. 68:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen.

Indstilling 4. februar 2019, pkt. 68:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at projektet godkendes på betingelse af, at der opnås en tilfredsstillende detaljeringsgrad med hensyn til materialer og proportioner i en tæt dialog med forvaltningen.

Bilag

Indstilling 04-06-2018 - Finsensvej 15

Bilag -Projektforslag-Finsensvej 15